

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, Fôia, candu concedu ajut'oriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

GAZETA

TRANSILVANIIEI.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

In „Wiener Ztg.“ din 10 Ian. 1866 se publica si alu doilea rescriptu regesou catra reg. Guberniu Transilvanu **in caus'a alegeriloru** la diet'a din Pest'a.

Noi Franciscu Iosifu I.

Din grati'a lui Ddieu imperatu alu Austriei, rege apostolicu alu Ungariei, Boemiei, Galitiei si Lodomeriei, rege Lombardiei, Venetiei si Iliriei, archiduce Austriei, Mare principe alu Transilvaniei si comite alu secuiloru etc. etc.

Ilustriloru, Reverendiloru, nobililoru, magnificiloru, de bunu genu nascutiloru, onoratoru, circumspetiloru si intieptiloru, iubitiloru si credintiosiloru Nostri.

Ascultandu rogarile membriloru dietei marelui Nostru principatu Transilvani'a, conchiama in urm'a rescriptului Nostru convocatoriu din 1. Sept. 1865 in reg. Nôstra cetate Clusiu, facute in representatiunea asternuta Nôue in 18 Dec. a. c. Ne am aflatu in gratia motivati a concede, cá la diet'a Ungariei conchiama de Noi pre 10 Dec. in liber'a r. Nôstra cetate Pest'a, dupa chipulu si ordinea de alegere din 1848, se se tramita chiamatii de coróna, si deputatii jurisdiccioniloru marelui Nostru principatu Transilvani'a. Conformu cu acestea ve demandam in gratia iubitiloru credintiosi, cá se puneti la cale mesurile corespundat'orie catra comitate, districte, inclusive alu Naseudului, catra scaunele secuiesoi, apoi catra scaunele sasesci si districte, catra reg. libere cetati si opide, pentru cá in sensulu determinatiuniloru art. d. l. II alu Transilvaniei din 1848 se se executese alegerile deputatiloru cu t'ota intetirea, si deputatii alesi indata se se si tramita la diet'a Ungariei, care sesionésa acum.

Carora Noi de altumintrenea remanemu cu favóre a si grati'a Nôstra regésca si de m. principe nestramutati aplecati.

Datu in resiedinti'a si capital'a Nôstra Vien'a in donedeci si cinci Decembre, an. una mia optu sute siesedeci si cinci in anulu regimelului Nostru alu optuspriediecelea.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Franciscu o. Haller m. p.

La propriulu mandatu alu Mai. S'ale c. r. ap.

Nicolau c. Teleki m. p.

Comentaria la ambele aceste rescripte.

Amu simtitu si esperiatu, ca sentintiele publicate in diurnalulu „Debatte“ si „Wiener Lloyd“ asupra actiuniloru de pana acum in caus'a n'ouei strafarmari avura aceea calificare, in catu pana acum si aflara t'ote nescirbatulu seu complementu; deaceia ne tienemu de detoria a trage luarea aminte a cetitoriloru nostri si la comentariulu ei asupra acestoru rescripte novisime. Acel'a suna asia:

Asia dara resolvarea representatiunei celei mai prospete a dietei transilvane a urmatu in intielesulu dorintieloru maioritatiei dietei.

Mai. S'a demanda(?) cá alegerile deputatiloru Ardélului la dieta Ungariei se se duca in deplinire cu t'ota intetirea, pentrucá in intielesulu intentiunei pré inalte, care imbraciosiesce binele ambeloru tieri, cestiunea cea prea importante a regularii relatiuniloru de dreptu de statu a m. principatu Transilvani'a, care sta intr'una legatura intima **cu coróna** Ungariei, se 'si capete o resolvire multiamit'ore.

E de asteptatu cá, acésta p'é inalta ordo-

nare se se primésca si dincolo de Lait'a (adica aici la noi) cu cea mai multiamit'ore indetulare, ea nu numai, ca se basése pe formal'a recunóscre a principiului, din care 'si tragu a sa indroptatire dorintiele de ~~uniune, ci ea demarca~~ totu odata pentru opulu de resolutu acelu drumu, care standu in armonia cu marea idea a liberei invoiri eschide inainte de t'ote unilateralitya si forti'a. (?)

Nici unu bunu dreptu se nu se dè prada, nici unu interesu indreptatitu (?) se nu se sacrifice fara socotintia (?); ce e mai multu realisarea uniunei definitive se face dependentu dela cuvenit'a considerare a specialeloru interese ardeleni si dela garantarea tuturoru pretensiuniloru de dreptu intemeiate (?) in privinti'a natiunale si confesionale, si apararea acestoru interese si pretensiuni se incredintiasa mai deaprópe insiloru reprezentanti transilvani (?) in ultim'a instantia realisarea uniunei se afla rezervata coróni. (Atata e totu, ce n'a imbucatu lupulu. R.)

Nu una fusiune, ci una uniune — nu contopirea si incorporarea, ci intim'a alipire a Ardélului catra Ungari'a e, la ceea ce se afla indreptata binevoit'oriele intentiuni ale Mai. S'ale, una impregiurare acésta, care corespunde intocma atatu relatiuniloru naturale ale Ardélului catra corón'a Ungariei, catu si indreptatiteloru lui pretensiuni pentru autonomia.

Momentulu inse celu cu multu mai importantu in prea inaltulu rescriptu catra diet'a Ardélului, credemu, ca totusi trebuie se'lu cautamu in acea dechiarare, care repórtele regulate de dreptu de statu ale tieriloru coróni Ungariei intre olalta si catra imperiu le pune de conditiune pentru efeptuirea definitiva a uniunei.

Inse regularea aceloru relatiuni de dreptu de statu e resolvarea marei cestiuni austriace in intregitatea s'a, pecatu e chiamata Ungari'a a lua influintia asupra acestui obiectu.

Cumca acésta conditiune se reimpróspera earasi si inca tocma in acelu momentu, in care se pune la ordinea dilei discussiunea cestiunei uniunei in diet'a Ungariei, asta e unu fenomenu, aparitiune a carei insemnatate prea importanta sare de sene in ochii fiacaruia.

Nu va se se proceda cu imbucatatiri, n'o se se faoa concesioni singurite la pretensiuni speciali; ci opulu complanarei vine a se lua inainte in intregitatea s'a, si se va esecuta dintr'odata cum se varsa unu obiectu intr'o forma.

— Imperatulu face aceste pretensiuni in numele intereseloru intregului imperiu, si ori catu de deosebite se fia puntele de placare ale partiteloru din tierile apusene, totusi nici unulu dintre acelea nu va puté a nu apretia importanti'a garantii ce intrunesce acea pretindere, si a nu trage din ea cea mai deplina linisoiro in privinti'a pertractariloru, cari nici una data nu potu se se finésca cu unu resultat unilateralu.

Acesta e totu comentariulu multu oraculosulu „Debatte“. Déca „Dtte“ ar fi diurnalulu imperatescu i am crede macar' unele din cele predise cu atata emfase; inse patiani'a cu revisiunea art. I din Clusiu si cu rescriptele presente, a caroru ultima analiza si resultatulu ne afunda totu mai aduncu si mai aduncu in noroiulu celu carbicosu alu uniunei spre a ne muié de sub pitióre totu terenulu, de a mai poté esi vreedata pe terenu liberu pentru actiune politica natiunala, ne monitésa se nu i damu neci unu crediementu. Demarsi'a causei maghiare, pe care o reprezenta, „Dtte“, are o natura cameleonica, in catu la inceputulu actiuniloru insuffla curagiu spre a scóte din minti pe toti lesne crediatorii numai pentru cá se folosésca spre mai bun'a reesire a politicei maghiare, pe candu apoi óneuiloru predilectiunei

le deschide totu campulu liberu spre a deveni domni intregi situatiuni si apoi la decideri, totu ér ei se faoa presiune asuprane, cá cum numai oi si ér ei ar avé t'ota representarea tieriloru in punga, dovedindu, ca ei sunt totum fac, si altii sunt nulitati; deci nu i potemu da neci unu crediementu, deoatu candu am vre se lasamu laptele pe gur'a vitielului si se ne multiamimu ou farmitur'a ce va cadé din mas'a gratiei maghiare. Se luamu lucrulu, cum ilu credemu, ca procede in cursulu seu si se nu perdemu din vedere neci aceea, ca ómenii tragu jarulu la ól'a s'a, pana unde nu mai capeta si cate o lovitura preste degete, prin urmare dela maioritatea maghiariloru din Pest'a póte mai pucinu, dar' mai multu nu se póte astepta in obiectulu autonomiei tieri n'ostre si a dreptului nostru politico-natiunala, apoi si regimulu de acum, credu, ca nu ar lasa bucurosu, nerestituitu pentru supremati'a maghiara, pe catu numai s'ar poté elupta, ca altufeliu n'ar ambla candidatii maghiari cu capulu ruptu pentrucá se atraga t'ota representarea la sene, cá se se póta face presiune la locul decideriu, ca vocea loru e vointi'a tuturoru raseloru, cari i au alesu de deputati, si prin urmare vói'a maioritatii dietei e singur'a vói'a tieriloru coróni. —

Pana acum vedemu, ca prin rescriptele de susu maioritatea dietei din Clusiu au castigatu unu avantajiu mare pentru uniune, fiendca, de si cestiunea uniunei se lasà deschisa si se facu dependentu dela resolvarea cestiuniloru de dreptu de statu si dela garantarea intereseloru natiunale, si o., dar' óre escrierea alegeriloru la diet'a din Pest'a dupa art. II din 1848 nu e unu altu pasu si mai gigantiu catra infundatur'a fusiunei séu contopirei in Ungari'a? Déca intentiunea regimului nu e contopirea Ardélului, de ce nu s'au convocatu numai acei deputati din 48, cati se afla in viatia, cá ei se desfaca, ceea ce au incurcatu in dreptulu autonomiei tieri? — Dupa ce Ardélulu in urm'a legiloru din 1863/4, cari stau inca nestramutate, se afla lamuritu facia cu coróna; si facia cu uniunea maghiariloru din 1848, care dupa rescripte remase cestiune deschisa, nu se mai afla obligatu a'si parasi vatr'a, pentrucá se puna in pitióre una uniune mórta si espirata de 17 ani, nu potemu tiené alta, decatu, ca ne am da testimoniulu celu mai tristu de paupertate politica, candu amu aprobá art. II din 48 prin impartasire la alegeri séu prin impartasire fara rezervari si protestari in contra legalitatii acelu art., care, ne fiendu uniunea lege activa, involve o mai mare contradictiune, deoatu cá se se póta recunósce de lege obligat'oria. — Ce sciti, óre nu ni se pune cursa, cá recunoscundu noi prin asemenea impartasire art. II, se ni se póta dice: „Asia dara art. I ad. uniunea ipso facto e primita, fiendca art. II e numai o consecintia a uniunei din art. I si oine primesce art. II de lege obligat'oria, trebuie se primésca si pe celu d'antaiu?! Ardélulu cá tíera autonóma n'are de a face ou uniuni si cu alte diete, decatu numai cu Marele seu Principe. Déca inalt. Imperatu, rege ap. si M. nostru Principe in interesulu binelui imperiului si alu tronului va astepta dela oredintiosulu seu poporu acésta abnegare, acestu sacrificiu din tesaurulu demnitatii unei natiuni, nu scimu, nu, ca rescriptulu, prin care se escriu alegerile la diet'a din Pest'a, ne spune apriatu, ca Mai. S'a numai „concede,“ ceea ce ne indreptatiesce a crede, ca Suveranulu ne lasa in vói'a libera facia cu probele in. regimu. — Deci cuprinsulu rescripteloru acestora potu multimi pe fratii maghiari si secui, ca le au lasatu perspective mari a spera la realisarea uniunei; pe romani inse si pe asi i au adusu intr'o perplexitate si mai mare, decatu cum fú ceea a revieiunei uniunei din Clusiu. Cu t'ote aceste garantiile cuprinse in rescriptulu catra diet'a

din Clusiu si anumitu pasagiulu : „Aplacidandu noi representarea Transilvaniei la diet'a acésta (din Pest'a) o facemu acésta cu acea expresa declaratiune, cá prin acésta se nu se alterese nici de catu sustarea in dreptu a legiloru emise pana acum“ singura acésta preinalta declarare ne a mai imprastiatu profundele ingrijiri despre dreptulu nostru politicu nationalu, ér' garantiile pentru justele pretensiuni se afla basate in legile nesancionate, si n'avemu se le cautamu, decatu in legile tieriei nóstre autonome sub egidea inaltului tronu imperatescu.

Vorbirea adresata

in midiloculu Aiudului catra Esc. S'a metropol. Alexandru St. Siulutiu de unu tierénu carturarini.

Scutulu Teu celu mai bonu
Este anim'a populului!

Schiller.

Escelentia! Fiacare natia are, precum viétiá deosebita, si unele interese particulari, asia si unele puncte de vedere proprie. Adeverulu se vede mai bine punendu inaintea ochiloru mentiei deosebirea acelor'a in privinti'a relegei, originei, istoriei, cautandu la statulu politicu si altele, ce costa intre mai multe natii. De aci se nasce apretiuirea unoru intemplari si persóne istorice. De aci noi romanii debue se bagamu in séma, unele intemplari a fi mai insemnate pentru noi, decatu le socotescu alte popóra pentru sene. Se tacemu de dreptulu istoricu alu unei séu altei natiuni, care locuesce impreuna cu noi in tiéra, si se ne marginimu numai la intemparile mai deaprópe, si ne vomu convinge prea deplinu.

Diet'a generale din Sibiu, conchiamata prin Inaltiatulu nostru Imperatu alu Austriei si Principe alu Ardélului Francoisu Iosifu I. in anulu 1863—4 pentru noi romanii face una epoca noua, cu care privilegiu parentii natiéi in intielegere cu ceialalti parenti ai patriei au inarticulatu si nati'a romana, ceea ce prin artichu de lege din 1514 erá suferita, pana la buna placere a prinoipiloru si aceloru alalte natiéi impreuna locuitorie, care artichu inca dupa legelatiune nu se stersese, — au inarticulatu o dicu de a patra natia in Ardél, dimpreuna cu limb'a si relegele ei, ce s'a si intaritu prin Maiestatea S'a. La confaptuiren caroru artichu Escelentia T'a, ale carui vrednicii puse dela an. 1811 — decandu ai pasitu in viéti'a publica, — pentru patria, omenime, cleru si natia de o parte slabitiunea-mi, de alta sfíel'a nu me líerta ale enumerá, au fostu unu facatoriu principale — si spre apararea carora ai pasitu nebagandu in séma, cum unu prea vrednicu inainte mergatoriu alu Escelentiei Tale baronulu Inocentiu Clain, de dulce aducere amente oppu alu Fagarasiului, singuru pentru apararea natiéi si relegei nóstre romane fú nevolitu a luá lumea in capu, si a mori espatriatu —; nu ai luat amente la starea cea struncinata a senatatiéi si slabitiunea betranstieloru, ce cu spiritulu si coragiulu unui barbati in flóra etatei ai pasitu in frunte, ai alergatu pre la Vien'a la locurile cuvenite, ai descoperitu greutatile si suferintiele natiéi si ignorarea drepturiloru ei po-reglitate de fictio juris si anulate in defacerea dietei din Sibiu si conchiamarea dietei celei noua din Clusiu, spre a revedé una lege, ce s'a facutu despre uni'a cu Ungari'a a acelei patrie, care e si a romaniloru, — si despre ei fara de ei; in care patria in temporele triste si romanii in sirurele nemesiloru resculati pentru sustinerea constitutiei ungueresci, la care nu luara nece una parte, si pentru eluptarea cultului conscientiei si a convingeriloru proprie sangerau in numeru egale de nu mai mare si in contra careia uniri fara conditiune serbatoresce a protestatu inaintea Europei intregi, si in contra careia Maiestatea S'a adeseori si a respioatu vóiea sa de pre tronu; dela care nece odata nu neamu abatutu si pentru care in anii 1848—9 40 de mii de suflete romane au ramasu pre campulu de onóre.

De aci noi romanii de pre amendóna Ternavele si ou totu romanulu, ce-Ti pricepe principiale de o parte spre a aratá Europei, ca acele sunt si ale nóstre si ale fiacarui romanu, de alt'a spre a aratá ca traimu, ceea ce cu prinde in sene, ca avemu unu trecutulu si o vomu avé si unu venitoriu. Acéstea dóua nume trecutulu si venitoriu sunt viéti'a unei natiuni.

Noi dicu amu esitu inainte se Te beneventamu si apoi se Te insoçimu pana la resiedinti'a Ti din Blasiu. — Primesce acésta fapta a nóstra cá unu semnu de recunoscentia pentru ostenelele ce le puni pentru noi si nati'a nóstra. Acésta o facemu din acelu punctu de vedere, ca scim, ca parentii si strabunii nostri siau pusú viéti'a lor, cá se ne pastrésa tiér'a si limb'a — si ca suntemu convinsi, ca prin nesuintiele particulari nu se póte castiga benele de obste Unire si intielegere e de lipsa, ceea ce Ti e si devis'a — ca-ce neunirea si neintielegerea totu-deun'a ne a costatu pierderi, lacrimi si sange, ér' fericierea adeverata este fericierea toturoru. Unirea si intielegerea Ti-a fostu scopulu, pentru care a-Ti intreprinsu si asta calatoria la dieta. Ci precum nobilii in temporele trecute strigau pentru dreptate la regimu — precandu ei faceau cea mai mare strambatate populului, — precandu nemesimea pretindea dela coróna esecutarea legiloru, ce le garantau privilegiile ei — calcá cele mai sante drepturi ale natiéi si omenime, astufeliu si adi, ne mai potundu-si uitá nemesimea de priv. in cultur'a animei facu ce le trasare, ma unii nu se sfiescu a publicá sub nume de programe restituirea legiloru aprobate ale lui Rákotzi II si compilatele lui M. Apaffy II. ce prosoraiu uati'a romana si relegea acelu poporu, ce e mai numerosu si contribue mai multu la suportarea greutatiloru in patria.

Da-va Domnulu si va aduce cu sene tempulu si acelea impregiurari, candu se voru rusiná ei si cu ei viti'a si sementi'a lor de tendentiele lor reutatióse.

Ar' voli póte unii si astadi, se póta, si se ar' si apuóá si adi in locu de a responde asteptarei prea bunului nostru Imperatu — se traga in judecata pre aparatorii dreptatiéi si ai sfintei causei nóstre sub stématu de turburatori, atitiatori si buitugatei, cum trasera — pre vremile prea induratei Imparetese Maria Teresia, maic'a poporului imperatiéi austriace, — pre nobilulu Adamu Colaru, de nu s'aru sfi si teme de judecat'a lumei. Ci nu e verb'a de turburare! Fiacare romanu e patrunsu de adeverulu si santieni'a causei nationale — pre care e gat'a fiacare a o apará inaintea divanului Europei si veciniciéi pre calea legei si a pacei, facia cu volitorii de a ne suprematisá

Escelentia! Cá celu mai mare romanu Ti-ai cunoscutu misiunea inalta si grea, ér' dupa inalt'a-Ti pusetiune ai urmatu misiunei de anteloptatoriu pentru apararea terenului politicu si religiosu, ce i se cuvine natiéi nóstre — fiendu-Ti din téneretie voli'a si deplin'a resolutiune de a Te devotá pentru benele comunu alu relegei, natiéi, pentru fericierea patriei si casei Habsburgice fericitu domnitiória, carea se traiesca!!! (Vivate sgomotóse.)

Dreptu ce fiacare romanu in specia si nati'a intréga punendu-si increderea in Escelenti'a T'a Ti a recunoscutu pasii pusi in caus'a nationale de ai sei, — Te a plenipotentiatu, cá in casuri estraordinarii se lucrú, se faci cele ce vei aflá cu cale in contielegere cu alti barbati de incredere ai ei. Dar' nece s'a insielatu in alegerea s'a, ori de vomu cautá la voli'a si zelulu ori la energi'a si devotamentulu Escelentiei Tale. Escelenti'a Ta esti adoratu natiéi. Nati'a Ti-a redicatu colonne, nu de marmure cá alui Traianu nece in piatie — ei din semtimente de recunoscentia, pre foliile animei — monumente vii acestea, ce voru custá, alaturea ou numele de romanu. Pre aceste monumente e scrisu numele celu nemuritoriu alu Escelentiei Tale; ér' paginile istoriei cu fala voru vesti posteritatiéi faptele-Ti maretie, cá totu atatea modele spre a le imitá Dulce suna si adi in gur'a prunciloru si scolariloru nostri viersulu: „Siulutiu Prea bunulu Parente“.

Noua inse nu ne remane alta indereptu, decatu comendandune pre noi si natiunea, cari suntemu si este a Escelentiei Tale, se-Ti uramu dela proni'a diesca in recunoscentia pentru zelulu si devotamentulu, cu care Te ai sacrificatu benelul de comunu, cá aceeasi atotu potente se Ti lungésca firului vietiei; se Te poti bucurá de fruptele osteneleloru puse pre altariulu patrie si natiunei —; se Ti intarésca poterile atatu cele trupesci catu si sufletesci, se poti a mai adauge fapte pline de virtute in girland'a meriteloru si in raulti si numerosi ani se ne potemu umbri sub Parentiesculu scutu alu Escelentiei Tale. Deci 'Ti strigamu unu intreitulu se traiesca!!! se traiesca!!!

Téc'a in 8 Ian. 1866.

Cá reintregire la alegerile din comitatulu Clusiu, me grabescu a mai aduce la cunoscenti'a on. publicu urmatóarele:

D. jude procesuale Gegó Iosifu din Ormenisiu, candu a demandatu la romanii din cerculu seu, se mérga la Clusiu, spre a votisá pentru deputatii la diet'a conchiamata la Clusiu, — a facutu cate si mai cate admonitiuni, oa celu ce nu va merge la Clusiu, se va pedepsi astufeliu si astufeliu, — éra, care va merge, capata de mancare si de beutu, in Ormenisiu, Mociu si in Clusiu, — precum si in traista. —

Més'a si viatioulu din Ormenisiu l'a contribuitu br. Bánffy de aici, — apoi Dnii Ajtai György din Dembu si Deezi din Olvesiu.

Intre altii Macaria Simeonu, locuitoriu din Ormenisiu, care inainte de ast'a, a fostu mai multi ani jude comunalu la demandarile judelui procesuale Gegó, a respunsu, ca densulu nu póte merge la Clusiu, ca giurstarile casnice nu-i erta, — si apoi fara de acea, de l'ar si ertá totu nu ar merge, din caus'a, ca astfeliu de alegeri sunt pentru uniune, si uni'a este mormentulu nationalitatiéi romane! —

Apoi ei bine pricepu, ca de ar fi pentru binele romaniloru mergerea la Clusiu, — nu le ar dá lor Domnii de unguru de mancare si de beutu, — fara a buna séma ungurii au lipsa a se servi de votarile romaniloru, — si cu acea mancare si beutura, ce li se dá si promite, — voiescu a-i cumperá, ingropandu érasu pre unu tempu indelungatu, — in labirintulu suprematiei maghiare, pentru aceea elu nu se va duce, ci va remané a casa. —

Ne tactic'a judeului procesuale — — inse, — nu a sciutu admirá acestu respunsu alu bravului romanu, fara uitanduse de sene, s'a dediositu alu bate insusi cu man'a s'a . . . dandui palmi si pumni, apoi trantendulu diosu, l'a calcatu in pitióre, si dupa aceea a demandatu alu pune in fiere si asia l'a tramisu pana la Mociu si mai de parte catra Clusiu, cá se votisése, — inse resolutulu romanu a fostu constantu, si dincolo de Mociu de sub escórta a fugitu acasa, aflandu mai cu scopu a suferi, si astufeliu a resistá silei si barbarismului, — mai bine decatu — pentru unu blidu de linte se'si vendia votulu seu, adica: consciinti'a s'a inimiciloru nationalitatiéi romane.

Acestea sunt fapte intemplate in seclulu alu 19-lea pre terenulu constitutiunale, éra nu romantice, pre cari, cei mai multi gavalieri maghiari 'si basésa scienti'a istorica.

Eu pare ca vedu, cum uni literati maghiari se voru incercá a dovedi si documentá prin scrieri sofisticé, si romantice inaintea viitorime, cá in diet'a tienuta in Clusiu in anulu 1865, pre langa uniunea neconditionata, au votisatu 868.161 de romani, — éra archireiloru romani cu tóta influinti'a lor, nu leau succesu a'si mari partit'a, cu mai multu cá cu 170.711 de romani, — — ba, nu se voru rusiná acei strudi a documentá inaintea viitorime, cá si acei romani, cari au votisatu si consimtitu cu votulu archireiloru romani, — din partea acestoru au fostu terorisiati via eclesiasticu-bourocaticu, cu cate si mai cate amelintiaru.

Toema pentru aceea me grabescu a aduce acestu casu la cunoscenti'a on. publicu cá adiamentu la corespondenti'a mea de dato 2 Dec. 1865, publicata in numerulu Gazetei 97 in legatura cu celea publicate in Nr. 100, cá documentu pentru constatarea conspectului publicatu in „Kol. Közl.“ Nr. 151, ca cum romanii in numeru de 868.161 ar fi votisatu pre langa unio neconditionata.

Nu Domniloru! credetiui, ca afara din celea 4 voturi unu singuru altu votu, nu mai sunteti in stare, nici baremi cu lamp'a lui Diogene, in tóta Transilvani'a, a mai capatá pentru unio.

De altumintrelea 'mi ambitionesu a ve poté profeté, ca cu tóte aceste, candu ve veti tredi din beti'a, in care acum sunteti, — ve ve'ti convinge, ca catu de tare ve'ti insielatu in credeulu si speranti'a Domniloru Vóstre, — si fi'ti convinsi, ca pana atunci'a, totu pre cai ratacite ve'ti amblá, — pana candu nu ve ve'ti lasá de idea suprematisatióre, si pana candu ve ve'ti cautá amici in tieri departate, — éra pre noi cesti de a casa, cari vele nole trebue se traimu la olalta, ne veti contemná. — Asia se nu lasamu nici unii nemiica din vedere, toti se apucamu condeulu si se esimu cu adeverulu in publicu, ca numai acesta ne mai póte vre-

Sohimbarea la facia, Adormirea precuratei, Inaltarea Crucii, Cuv. Parascheva, S. Dimitrie, Arhangelulu Mihail si Gavriile, Intrarea in biserica si S. Nicolae. É: serbatori nationali 24 Ian., 21 Maiu si 30 Augustu, in cari nu se tiene scóla. Nr. 46,276, 18 Dec. 1865.

† **Craiova** 19/7 Nov. 1865*). Astadi pre la 12 óre din di petrecuramu la momentu cu mare parada militaria pre betranulu colonelu pensionatu Ioane Solomonu, in etate preste 70 de ani. Colonelulu Solomonu érá cunoscutu mai multoru romani transilvani obiaru in persóna prin repeti'a sa petrecere in Sibiiu. Unor'a va fi cunoscutu din istori'a, in care s'au trecut unele fapte militare si bravuri ale lui, precum d. e. cele din campani'a dela 1828, ondu impreuna cu Maghieru se luptá alaturea cu rusii in contra turciloru, si rescumperara din man'a musulmaniloru cetatile romane de pre rip'a stanga a Dunarei. Altor'a va fi cunoscutu din dilele dela 1848, candu impreuna cu colonelulu Odobescu arrestase gubernulu provisoriu, trase cu arm'a in poporu, in urms fú prinsu si desarmatu de poporulu animatu prin entusiasmulu unei matrone adevratu romane a Dnei Ana Ipátésca, carea intrase calare cu 2 pistole in mana in midiloculu confusiunei. In teneretiile sale colonelulu Solomonu curatise mai de multe ori Romani'a mica de orde turcesci, cari in numeru de cateva sute, fara nici o disciplina, irumpeau de preste Dunare in tíera, cá se faca predatiuni. Biografi'a si-a scris'o singuru inca fiindu in viatia. Betranulu Solomonu cá bunu militariu si totuodata bunu ortodocsu iubea tare pre muscali. Elu se facuse cunoscutu imperatului Nicolae; ba ce e mai multu dupa mortea lui Nicolae, suinduse pre tronulu Alecsandru II., Solomonu mérse la densulu cá se lu védia. Imperatulu Alecsandru lu primi bine (din intemplanu la unu lagaru), si i dede 1000 de ruble progonu de intorcere. Crescutu in timpuri vechi, cu inventiatura pucina, avea inca un felu de caracteru, in catu sciai cu cine ai de a face. An. tr. fú ex officio de facia la constatarea plebiscitului. Elu avea 6 decoratiuni (orduri) straine, si un'a dela tíera. Acést'a érá o mant'a domdésca de Samuru (Mustella zibelina), care-lu punea in rangulu boieriloru veliti, celu mai inaltu rangu in tíer'a rom. Inse decoratiunile ce faceau colonelului Solomonu cea mai mare onóre erau plesurele, cari se cunoseau bene pe trupulu lui. Ori si cum colonelulu Solomonu este o persóna istorica a Romaniei. Elu si are meritele sale pentru tíera. Elu si-a facutu o cariera militaria, care cá atare póte servi de exemplu fiului seu asiderea colonelu si adjutante domnescu. Michalake Simionescu.

Insurectiunea in Spani'a.

Nemicu e mai importantu si mai urgentu in tóta cronic'a straina, decatu evenimentele insurectionarie din Spani'a. Tóte diurnalele Europei se ocupa de sciri private, de telegrame, cá cum insurectiunea din Spani'a ar avé prospecte a lati o confagratiune democratico-liberala preste globulu pamentului. — Ce e dreptu, ca in Spani'a s'a inceputu si ecsilarea lui Napoleonu celu mare; inse atunoi lucrá de dedesuptu Angli'a, conjurat'a rivala alui Napoleonu I., pentrucá se-si resbune pentru indrodu'sa sistema continentala, cu care eschise negociulu Angliei de pe uscatulu Europei. Astadi inse se lucra cu totul altufeliu. Angli'a are interesele s'ale in Americ'a si in Europ'a a tiené tare de aliantia cu Franci'a in contra colosului ce amenintia, si care la suire pe tronulu dupa mórtea lui Nicolae apromise continuarea politicei panslave. — Tocma cetimu, ca se ivescu cele mai bune prospecte pentru o aliantia cumulativa intre Franci'a, Angli'a, Spani'a, Itali'a si Austri'a pentru sustinerea imperiului mecsicanu si a principiului monarchicu. — Deci cu privire la acestea insurectiunea spanica se aiba unu scopu mai tiermuritu, decatu darea unui semnalu generalu pentru conflictulu intre principiulu democraticu si monarchicu. E dreptu, ca unu generalu mai liberalu si mai democratulu decatu

*) Intardiatu din caus'a urgentii obiectelorú intentióre. R.

toti generalii din Europ'a se afla in fruntea insurectiunii spanice, generalulu Primu, cunoscutu pré bine si italianiloru si in Orientu, si are de colega pe renumitul progresistu Espartero, si in cointielegere nenumerate comitete democratice in tíera si strainatate. Insurectiunea érá semnalisata se prorumpa numai in primavéra, inse Odonelu, min. de acum alu Spaniei progresistu in sensulu monarchicu, o deochiá prin mesurile sale cele aspre. Mai multe regimente si garnisóne inca chiaru si cele din Madridu, apromiseru concursulu seu generalulu Primu, inse mesurile preventive ale guvernului au impedeatu posibilitatea de a-si urma tóte apromisiunea. Asia cu vre o 2 regimente si redimatu in apromisiuni dede Primu semnalulu la insurectiune, inse fú urmaritu indata do generalulu reginei Zavala si s'a retrasu in monti. Cu tóte acestea mai multe alte regimente parte de calarime parte de pedestrime au defectionatu la Primu, care in provinci'a Aragoni'a si Catalaguni'a si Alanti'a, are mare influentia; é' miscarile s'au latitu pana la Saragosa si Barcelona. Programulu insurectiunii se dice a fi „uniunea iberica, ad. a Spaniei cu Portugali'a sub regimulu constitutionalu alu Isabelei a II-a cu ministeriulu Primu si Espartero — Éra aridiendu fortun'a Primu se iè in mana dictatur'a redicandu flamur'a libertatii democratice si dandu de pe tronulu si ultim'a vitia borbonica. Preotimea e in contra insurectiunii cu regin'a, cu tóte ca neci min. Odonelu nu le e placutu din caus'a, ca sili recunóscerea regatului Italiei in contra vointiei Papei. Intr'aceea senatulu predece reginei adres'a cu tóta confidinti'a si solulu Portugaliei descoperi regimulu spanicu, ca regimulu portugalicu a ordonatu cá insurgentii trecatori preste granitia se se desarme si internese. Telegramemele novissime vréu a sci, ca pana acum s'ar aflá sub comand'a lui Primu vre-o 4 mii soldati, precandu altele dicu, cumca Primu parasitu si cam bolnavu s'a retrasu fara sperantia de reesire, é' Espartero neci n'a intratu in actiune.

Santi'a S'a Papa si Tiarulu. La primirea de anulu nou mergundu br. Maiendorf, solulu Rusiei in Vaticanu, indata ce-si respicá dorintiele pentru Papa, incepú a ineirá nemultumiri si incuse in contra preotimei polonice, aratandusi parerea de reu, ca S. parinte e atatu de reu informatu despre apasarea besericésca in Poloni'a. S. S'a Papa vatematu de acésta maniera respunse, cumca ucasele imperatesci dovedescu din destulu apasarea relegiunii catolice. Maiendorf veni in focu si dise: „catolicismulu e revolutiune“, é' Papa inca'i respunse: „Eu stimesu pe imperatulu cá monarchu, inse pre solulu lui lu provocu si ésa afara.“ — Br. Maiendorf parasi sal'a se card. Antonelli telegrafá indata la nuntulu din Vien'a, cá se faoa cunoscutu casulu acestu incidentu in Petersburg si ministrulu Mensdorf. Est'a e inceputulu unui evenimentu, care póte deveni insuffatoriu de preingrijiri. —

Novissimu. Instalatiunea Ilustritatiei S'ale Dlui nou denumitu episcopu armenopolitanu Dr. Ioane Vancia se va serba in 28 Ianuariu in Gherl'a. Credemu, oa noulu archiereu va dovedi acea alipire si sustinere cu mana de feru a pravilei, datineloru, disciplinei si ritului nostru, care i e neaparatu de lipsa, déca vrea, cá oile se urmese vocii pastorului, fiinduca noi ardelenii combatemu ultramontanismulu si ne place a ne tiené de uniunea cu Rom'a, léganulu sangelui nostru, numai pe bacea celoru patru puncte ale unirei, é' trecere preste Rubicon o lasa isolarii. —

Nr. 157/1866.

2-3

Publicatiune.

Fiindca charthiele de legitimatiune impreuna cu biletele de votisare spre intregirea alegeriloru intregitóre ale camerei comerciale si industriale din Brasiovu s'au impartitu pe la alegatorii din statulu comercialu si industrialu, dau acelorasi pentru direptiune urmatórele spre sciintia:

In biletulu de votisare, care nu se póte desparti de charthiele de legitimatiune, are celu indreptatitu la alegere se inscria elu insusi numele si conumele, ca-

racterulu si locuinti'a membriloru alesi, precum si numele si conumele si caracterulu alesiloru suplitori, cari esti din urma trebuie se fia stationari in Brasiovu, si biletulu se in subscria.

Numai acelorú persóne le e ertatu a subscrie biletele de votisare, pe a caroru nume suna charthi'a de legitimatiune.

Impoternicitii nu potu se vina aici la midilocu.

Indreptatitulu la alegere are se de biletulu de votisare pana in terminulu defiptu in charthi'a de legitimatiune la magistratulu acesta, séu prin posta pe langa francare se o tramita la comisiunea de alegere.

Brasiovu in 8 Ianuariu 1866.

Magistratulu urbanu si districtualu.

Publicatiune.

Fiendu consemnatiunile de alegere pentru intregirea camerei comerciale si industriale din Brasiovu statorite, pe bacea acelorú charthiele de legitimatiune la actulu de alegere suscrise si pe calea incl. deregatorii celorú indreptatiti tramise: Asia cu acésta se face de comunu cunoscutu, ca diu'a de alegere s'a defiptu pe 3 Februariu a. e.

Brasiovu 8 Ian. 1866.

Comisiunea de alegere
pentru camer'a comerciala si industriala
in Brasiovu.

1-3

Balulu Reuniunei F. Rom. etc.,

introdu'su si indatinatu a se serba cu predilectiune si cu precelentia in modu mai stralucitu de catu tóte alte baluri in Brasiovu, se va serba in carnavalulu acesta Dumineca in 9/21 Ianuariu in Redutu.

Se trage asiadara atentiunea onor. publicu atatu localu catu si mai departatu asupra scopului acestei petrecanii solonele, care e, cá prin concursu catu de nobilu si liberalu se mai adaugemu cate unu denariu la increscamentulu fondului Reuniunei, menitu spre celu mai inaltu scopu filantropicu: de a ajuta crescerea fetiiloru serace si in genere a da secsului femeescu o crescere mai solida cá midilocu de a poté contribui mai multu la ferieirea comona; — dandu totuodata ocaziune inimiloru marinimóse celu pucin odata in anu a contribui la prosperarea unicolului acestu institutu nationalu in felulu seu, pe lunga participarea la una petrecania confidentiala, placuta si renumita in soliditatea sa. Inceputulu va fi la 8 óre sér'a; de persóna 1 fl. 60 cr. v. a.

2-2 **Comitetulu Reuniunei F. R.**

Vata artritica a Dr. Pattison

alina indata si vindeca iute

Artritic'a si reumatismulu

(sioldin'a, séu racél'a la incheieturi) de totufeliulu, precum dorerile de obradiu, peptu, gutu si de dinti, artritic'a de capu, chiragr'a (soldina in mani), gonagr'a (in genunchiu), doreea de stomaculu si de pantece etc.

In pachete de cate 1 fl. v. a. — si de cate 50 cr. v. a. dimpreuna cu indreptariulu pentru intrebuintiare originala nof. Isificata se afla singuru numai la D. G. ANKEN si Comp. aici. 7

Ne rogamu se grabiti cu reinnoirea prenumeratiunii, cá se nu se impedece tiparirea. — Domnii restanti cu refuil'a se considere, ca cu creditu neci unu Nr. din Gazeta nu póte esi. —

Indreptare: In Nr. Gazetei 102, pag. 418 rubric'a Brasiovu corege: Maria Onitiu 2 fl. nu 10; Elena Ardeleanu, nu Alduleanu. H.

Cursurile la bursa in 16. Ian. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. — cr. v.
Augsburg	—	—	104 „ 75 „
London	—	—	104 „ 55 „
Imprumutul nationalu	—	—	66 „ 55 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	62 „ 60 „
Actiile bancului	—	—	751 „ — „
„ creditului	—	—	151 „ 40 „

Obligatiile desarcinarii pamentului in 12. Ian. 1865:

Bani 63.25 — Marfa 64.—